

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 125/25
5.6.2025. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Трифуновић Радуловић, председника већа, Марине Бркић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Јаковљевић, адвокат из Београда, Трговачка 16, против тужених “Ringier Axel Springer” д.о.о. Београд, са седиштем у Београду, Косовска 10, Предрага Михаиловића, Владимира Вукмировића и Иване Мاستиловић Јаснић, сви из Београда, Косовска 10, чији је заједнички пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Његошева 28а, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 387/21 од 27.11.2024. године, у седници већа одржаној 05.06.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 387/21 од 27.11.2024. године у ставу другом, трећем и четвртом изреке и предмет се, у том делу, **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 387/21 од 27.11.2024. године, ставом првим изреке, дозвољено је субјективно преиначење тужбе учињено поднеском дана 20.03.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезу тужени “Ringier Axel Springer” д.о.о. Београд, Предраг Михаиловић и Ивана Мاستиловић Јаснић да на име нематеријалне штете за повреду части, угледа и права личности солидарно исплате тужиоцу износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде, па до коначне

исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужени Владимир Вукмировић, у својству одговорног уредника штампаног издања дневних и периодичних новина БЛИЦ, да правноснажну пресуду објави без коментара и одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина и то од дана када је пресуда постала правноснажна, под претњом плаћања одређеног примереног новчаног износа од 100.000,00 динара тужиоцу за случај необјављивања. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженима солидарно накнади трошкове парничног поступка у износу од 162.150,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања извршности одлуке до коначне исплате.

Против наведене пресуде, тужилац је благовремено изјавио жалбу, из чијих жалбених навода произлази да пресуду побија против одлуке из става другог, трећег и четвртог изреке, из свих законских разлога, а тужени су изјавили жалбу побијајући одлуку из става четвртог изреке, из свих законских разлога.

Тужени су благовремено поднели одговор на жалбу.

Испитујући правилност првостепене пресуде, у побијаном делу, применом члана 386 и 402 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, са изменама и допунама), другостепени суд је оценио да су жалбе парничних странака основане.

Према утврђеном чињеничном стању, у штампаном издању Дневних новина "Блиц" ... године објављен је текст под насловом: "АА је ... који је градио деценијама монструозни систем", као и поднаслов: "Позната ... о шокантном искуству са којима су биле суочене многе ...". Уз текст је објављена и фотографија тужиоца. У тексту је, поред осталог, наведено: "Неколико девојака, од којих су неке малолетне, пријавило је полицији да их је силовао или сексуално узнемиравао АА, ... Једна од њих је ..." ... "- Шест година сам била у ... када ме је силовао. Имала сам 17 година. То се није догодило једном. Понављало се. - Каже ... у разговору за Блиц." ... "у питању је систем ... које је АА темељно градио деценијама"..."... тврди да је из таквог света, строгог и устројеног, али ипак сигурног, преко ноћи прешла у пакао сексуалног злостављања када ју је, како каже, АА први пут силовао ... године. Имала је ... година, а он"..."АА је водио рачуна да се то (сексуално злостављање прим.нов.) догоди..., или у периоду када се због Није остављао простор да неко посумња да се ту дешава нешто толико ужасно. - каже ... Тврди да је АА идентичну шему сексуалног злостављања спроводио и с другим девојкама, које су га такође пријавиле полицији. - Све је пажљиво испланирао. Користио је ситуацију што смо биле у шоку. Осим тога што вам се све то дешава, увек је ту био и страшан осећај да је ту, у близини, ... - каже ... Како каже, кад год би нека од девојака пружила вербални или физички отпор, наилазила је на употребу силе или игнорисање."..."- У ... се појавила нова АА жртва. Малолетна, мени до тада непозната, позвала ме је, а затим смо се повезале. Повезале смо се са још неколико девојака, разговарале и одлучиле да је време да ово престане. Са овом свешћу, скривање злочина и прећуткивање било би једнако што и сам злочин. Постале бисмо саучеснице ако бисмо сада прећутале непосредно знајући да постоји још пет потенцијалних нових малолетних жртава. - каже ... Не сме да се ћути". ..."Очекујемо подршку, јер педофилију не може да подржи нико"..."Ми говоримо о силовању малолетница..."..."Многе су сада мајке и боље разумеју да силовање деце мора бити заустављено"..."Апелујем да

говорим о силовању малолетних лица, монструозно изманипулисаних од стране ..., које је СС припремао за чин од малена”.

Аутор текста је Ивана Мاستиловић Јаснић, овде тужена. У моменту објављивања текста одговорни уредник штампаног издања био је Предраг Михаиловић, а тужени “Ringier Axel Springer” д.о.о. Београд је издавач “Блица”. Тужени Владимир Вукмировић је одговорни уредник у време закључења главне расправе.

Према наводима тужене Иване Мастиловић Јаснић текст је сачинила на основу онога што јој је ... испричала, она се њој поверила. У тексту нема њених ставова, само је пренела оно што јој је испричано. Није контактирала тужиоца пре објављивања текста због специфичне ситуације и желела је да објави текст у моменту када полиција предузме неку радњу. Није желела да контактира тужиоца и на тај начин му укаже на евентуално привођење или друге радње полиције. Тужилац је приведен вече пре него што је текст објављен. Поступала је са дужном новинарском пажњом, наслови су цитати изјаве ... Наслове на насловној страни уређује главни уредник, а у рубрикама уредник рубрике или ко је био уредник тог дана, док у опису њеног посла није креирање наслова.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 18 став 3 и 46 Устава Републике Србије, члана 5, 9, 14, 79, 93, 96, 107, 112-115 и 120 Закона о јавном информисању и медијима и члана 8 и 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода одбио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за повреду части, угледа и права личности. Наведени текст је рађен у форми интервјуа, а у наслов и поднаслов су унете речи које је ..., која је давала интервју, више пута споменула нпр. “монструозни манипулатор”, “монструозна мрежа” итд, те није дошло до повреде части и угледа тужиоца, с обзиром да предметни текст не представља констатацију информације и став новинара, већ верно пренете изјаве учесника интервјуа. Радње тужених нису могле изазвати трпљење јединствених душевних болова који представљају основ за накнаду нематеријалне штете, имајући у виду да су верно пренете изјаве и мишљења интервјуисаног лица, њен доживљај и искуство које је желела да изнесе јавно у односу на овде тужиоца, а за које тврди да су се догађали и да се догађају у ... Иза сваког навода као и тврдње у тексту је јасно стављено до знања да су то речи ..., која у интервјуу за тужиоца тврди да је вршио радње за које се и терети у кривичном поступку, а од новинара се не захтева утврђење истинитости чињеница као у судском поступку, већ је довољно слободно изразити и објавити информацију пошто се она претходно на примерен начин провери. Последишно, ставом трећим изреке, одбијен је и захтев за објављивање првостепене пресуде. Првостепени суд је у нежалбеном ставу првом изреке, применом члана 199 ЗПП и 139 Закона о јавном информисању и медијима, дозволио преиначење тужбе учињено поднеском од 20.03.2023. године.

Оваква одлука првостепеног суда се за сада не може прихватити, јер има недостатака због којих се не може испитати, с обзиром да у погледу битних чињеница нису дати разлози, а они који су дати нису јасни и довољни да би оправдали правно становиште на којима је побијана пресуда заснована. На тај начин је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2

тачка 12 ЗПП, на постојање које и тужилац у жалби указује.

Наиме, тужилац је тужбом тражио да се утврди да су спорним текстом повређени његова претпоставка невиности и достојанство личности и тражио заштиту због објављивања нетачних и неистинитих информација, наводећи да се њима крши претпоставка невиности тужиоца, а тиме и достојанство његове личности, пошто се тужилац означава као учинилац кажњивог дела, те да објављивање недопуштених информација којима се вређа достојанство личности тужиоца и крши претпоставка невиности, даје право тужиоцу на накнаду штете коју трпи у нематеријалној сфери.

Одредбом члана 73 Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да у циљу заштите људског достојанства, као и независности, угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико се у медијима не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда. Овом законском одредбом штити се право на претпоставку невиности из чије повреде наступа повреда части, угледа и достојанства личности. Штетна последица која је наступила у психичкој сфери услед повреде достојанства, части и угледа и претпоставке невиности објављивањем неистинитих и недопуштених информација је јединствена, због чега је оправдано да се у том случају досуди јединствена накнада нематеријалне штете коју је лице претрпело.

С обзиром да право на претпоставку невиности, Закон о јавном информисању и медијима, установљава у циљу заштите људског достојанства, те да је ово право личности гарантовано сваком грађанину од стране правног поретка и Уставом Републике Србије у члану 34 и заштићено грађанскоправном одговорношћу за случај повреде истог, то кршење претпоставке невиности има за последицу повреду достојанства личности. Претпоставка невиности, увек је повређена када објављена информација одражава мишљење или став да је неко лице криво пре него што је његова кривица доказана правноснажном пресудом, с тим што се прави разлика између изјаве да је неко учинио кривично дело и тврдње да постоји основана сумња да је то учинио.

Наиме, приликом самог извештавања, медији с једне стране морају бити довољно оштри и јасни, уколико желе да утичу на јавно мњење, те бирати речи којима ће послати жељену поруку друштву, док са друге стране, не смеју повредити права лица о којима извештавају, а која се тичу права на част и углед, претпоставку невиности и друга зајемчена права, те су и са те стране дужни да бирају речи које ће употребити приликом писања текстова. Граница допуштеног извештавања мора се ценити и с обзиром на то да је у моменту објављивања текста, поступак против тужиоца био у току, те је задатак новинара, као лица које је интервјуисало..., да поштује сва права која су зајемчена оптуженом, сходно цитираним одредбама закона, али и члана 10 став 2 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, који прописује изузетке од апсолутне слобода изражавања, када се слобода изражавања може подвргнути формалностима, условима и ограничењима. Наслов не сме да садржи недопуштене информације само да би привукао читаоце, а информације о вођењу кривичног поступка против неког лица односно постајању основане сумње да је извршио кривично дело се могу објавити и без повреде претпоставке невиности, чиме се постиже сразмера између сукобљених Уставом загарантованих права странака и то

права медија на слободу изражавања, прокламовану чланом 46 Устава и права тужиоца на заштиту претпоставке невиности гарантовано чланом 34 Устава. Право на обавештеност, које је зајемчено чланом 51 Устава је право сваког да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја. Сходно наведеном, нејасни су разлози првостепеног суда да у конкретном случају није повређено право на претпоставку невиности као право личности тужиоца, код чињенице да је изостала оцена наслова у коме се наводи: “АА је силоватељ који је градио деценијама монструозни систем”. Ово имајући у виду начин на који је спорним текстом тужилац означен појединим изразима, док је кривични поступак који је против њега вођен још увек био у току, односно да тужилац у моменту објављивања спорног текста није био правноснажно оглашен кривим за извршење кривичних дела која су му стављена на терет. Ако одређене употребљене фразе окривљеног у кривичном поступку који није правноснажно окончан означавају као да је осуђен и пре правноснажности пресуде, односно оглашен кривим због тог догађаја пре правноснажности одлуке у кривичном поступку, оне не би могле бити оправдане са становишта постојања јавног интереса, само зато што су став и мишљење интервјуисаног лица.

С обзиром да право на претпоставку невиности, Закон о јавном информисању и медијима, установљава у циљу заштите људског достојанства, те да је ово право личности гарантовано сваком грађанину од стране правног поретка и Уставом Републике Србије у члану 34 заштићено грађанскоправном одговорношћу за случај повреде истог, то кршење претпоставке невиности има за последицу повреду достојанства личности.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка на коју је указано овим решењем, тако што ће на јасан и недвосмислен начин утврдити битне чињенице које се тичу означања тужиоца као учиниоца кривичног дела, како би био у могућности да правилно закључи да ли је основан тужбени захтев у погледу права личности.

У ту сврху, оцениће да ли је у конкретном случају повређено право на претпоставку невиности као право личности тужиоца имајући у виду одређене квалификације којима је тужилац означен док је кривични (истражни) поступак који се против њега води још увек у току, односно да тужилац у моменту објављивања спорног текста није био правноснажно оглашен кривим за извршење кривичних дела која су му стављена на терет, те да ли су тужени супротно одредби члана 73 Закона о јавном информисању и медијима у спорном тексту означавањем тужиоца одређеним изразима, повредили његово право на поштовање претпоставке невиности, као и да ли употребљени изрази могу бити оправдани са становишта постојања јавног интереса имајући у виду да правилна оцена садржине одређеног текста, у конкретном случају интервјуа, подразумева његову анализу као целине, узимајући у обзир не само садржину чланка, већ и наслове, поднасловe и наднасловe текста.

Из изнетих разлога првостепена пресуда је на основу члана 391 став 1 ЗПП укинута у побијаном делу и предмет враћен на поновно суђење. Истовремено је на основу члана 165 ЗПП укинута и одлука о трошковима поступка, јер зависи од коначног исхода спора.

Председник већа-судија
Ирена Трифуновић Радуловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић